

Sv. Margita Uhorská, panna

28. januára 2024 ✚ Svätec týždňa

Sv. Margita bola dcérou Bela IV., uhorského kráľa.

Uhorsko v čase jej narodenia nachádzalo sa vo veľkom nebezpečenstve – divé tatárske (mongolské) hordy vtrhli na naše územie, plieniac, páliac a rúbajúc všetko, čo im do cesty vošlo. Kráľ Belo IV. bol aj s kráľovnou Máriou

prinútený hľadať útočisko na pobreží Dalmácie. A tu, v tomto žalostnom postavení, obrátili sa kráľovskí manželia k Bohu, sľubujúc, že ak svojou mocnou pravicom zachráni ich vlasť od úplnej skazy, dieťa, čo sa im malo narodiť, obetujú Jeho službám. Dieťa uzrelo svetlo sveta roku 1242 v obci Klis (dnešné Chorvátsko) a pri sv. krste dostalo meno Margita.

Životopisné údaje

Po troch rokoch odtiahli diví Mongoli, tiež Tatármi zvaní z našej vlasti, a kráľovská rodina vrátila sa späť do Uhorska. Kráľ sa rozpamätal na sľub, ktorý dal Všemohúcemu, a malú Margitu, ktorá ešte ani 4 roky nemala, dal do kláštora sv. Dominika vo Vespréme.

Kráľovská panna medzi pobožnými mníškami videla a počula len pekné a dobré veci. Uvidiac svätý kríž, zvedavo spýtala sa, čo to znamená? A keď jej povedali, že je to Syn Boží, ktorý dobrovoľne na kríži zomrel za hriechy ľudského pokolenia, pustila sa do plaču. Od tých čias cez celý svoj život prechovávala najvrúcnejšiu lásku k Ukrižovanému, ktorý, súc Synom Božím, uponížil sa až na smrť. A keď sa Spasiteľ uponížil, akoby sa nemal človek, hoc aj kráľovského rodu!

Margita mala päť rokov, keď prijala mníšske rúcho, v desiatich rokoch aj spolu ďalšími mníškami odišla do Budína, do nového kláštora, ktorý jej otec nechal ku cti Bohorodičky na dunajskom ostrove, teraz jej menom pomenovanom, vystavať.

Sv. Margita Uhorská zdroj: flickr.com/Lawrence OP

V dvanástich rokoch zložila rehoľné sľuby a svoj život zasvätila kláštorným prácam a pobožnostiam. Vrelou, celú jej bytosť prenikajúcou láskou ľpela na poníženom a umučenom Spasiteľovi a jeho Matke; preto

koľkokrát prešla povedľa kríža Ježiša Krista alebo obrazu Blahoslavenej Panny Márie, vždy na chvíľu postála, rozjímajúc o mukách Ukrižovaného a bolestiach Matky Sedembolestnej.

Margita, ako kráľovská dcéra, si na svoj urodzený pôvod nikdy nepotrpela, a keď jej dakto jej vysoký rod pripomenul, tak ju to bolelo, akoby jej bol nadával. Nechcela preto, aby ju kráľovskí rodičia častejšie navštevovali a hovorievala: «Keby mi Pán Boh len tú milosť preukázal, žeby som sa namiesto kráľovskej dcéry ako dcéra prostého roľníka narodila, nuž by som mu pokojnejšie slúžila.»

Milujúc chudobu, len v starých, obnosených šatách chodievala, a nové si len z prinútenia svojich predstavených obliekla. Nové, drahšie šaty či iné dary, ktoré jej rodičia alebo príbuzní posielali, rozdala chudobným, ktorým často aj jedlo, ktoré ona sama mala požiť, dávala, vediac, že čo týmto činí v mene Ježiša Krista, to činí svojmu Ženíchovi.

Pri obede, kým ostatné mníšky svoj jednoduchý obed jedli, sedela sv. Margita so závojom na tvári a v tichosti sa modlila. Keď jej lepšie jedlo predložili, vždy ju to mrzelo a žiadala len obyčajný pokrm. Veľkú časť roku sa postila, nepožívajúc iné, okrem chleba a vody. Mäso nikdy nejedávala, iba keď bola ťažko chorá.

Každý rok od Zeleného štvrtku až po Veľkú noc nelíhava v posteli, lež sa ustavične modlila, trýzniac sa častokrát až do krvi. K druhým mníškam sa správala ako najponíženejšia služobnica, a všetky práce vykonávala s radosťou. S najväčšou ochotou opatrovala chorých – pripravovala im posteľ, nosila im jedlo, drevo a vodu, keď mali predpísaný kúpeľ. Nič jej nebolo nepríjemné, žiaden zápach ju neodradil od jej ochoty pomáhať.

Sv. Margita v spoločnosti svätých

zdroj: wikimedia commons

Medzi inými chorými bola v kláštore jedna, ktorá dlhší čas v chorobe ležala a pri ktorej obzvlášť zápach bol na nevydržanie. Sv. Margita prosila predstavenú kláštora, žeby jej dovolila obsluhovať práve túto chorú. Bolo jej to dovolené pod tou podmienkou, že si vezme na pomoc ešte jednu mníšku – táto však nedokázala vydržať protivný zápach a tak opatrovala sv. Margita chorú sama až do jej skonania.

Svoje panenstvo si sväto chränila až natoľko, že napriek núteniu svojho otca, nechcela súhlasiť so sobášom s kráľmi sicílskym ani českým, ktorí sa o ňu uchádzali.

Pôst, bdenie, trýznenie jej podlomili jej životné sily. Jej krehké telo udržovala na čas len útecha viery. Ona však všetky bolesti a trápenia obetovala svojmu Ženíchovi, ktorý za ľudské pokolenie ešte aj nad toto viac trpel. Keď sa konečne priblížila jej hodina smrti, Margita s radosťou čakala na ten okamih, v ktorom sa mala stretnúť so svojím Spasiteľom Ježišom Kristom a prijímúc pobožne, tak ako žila, Sviatosť oltárnu, usnula tíško v Pánu dňa 28. januára roku 1271, v 29. roku svojho veku. Jej telo pred obsadením Budína Turkami preniesli do Trnavy a odtiaľ do Bratislavy do kláštora sv. Kláry, kde spočívalo až do čias cisára Jozefa II. Keď však bezbožný cisár tento kláštor sv. Kláry zrušil, pozostatky sv. Margity sa podeli nevedno kam.

Smrť sv. Margity Uhorskej na obraze Arpáda Molnára ,1857

zdroj: wikimedia commons

Poučenie

Pri skúmaní poníženosti a prísneho života sv. Margity nám mimovoľne musí prísť na um nám naša vlastná nedokonalosť. Ona, z kráľovského rodu, a predsa dobrovoľne vykonávala tie najobyčajnejšie práce; opovrhnuť kráľovským rúchom, len v starých, obnosených šatách chodila; žila čistý anjelský život a predsa trýznila svoje telo. My sa ponosujeme, že sme chudobní, a pritom sme namyslení a túžime po zábave a plesoch. Aký rozdiel medzi nami a sv. Margitou.

Ona si priala byť radšej z roľníckeho stavu, aby jej nevzdávali pocty ako kráľovskej dcére. Aj ty si možno z nízkeho stavu a nikto si ťa nevšíma. Buď spokojný so svojím stavom a pomysli si: Spasiteľ môj vzal na seba podobu človeka, za priateľov vyvolil si obyčajných ľudí. Ja si tiež nepravjem nič iné.

Sv. Margita šatila sa obnosenými vecami. Snáď pre veľkú núdzu musíš sa aj ty šatiť biedne. Snáď sa pre svoje biedne šaty dokonca hanbíš ísť v nedeľu do kostola. No pomysli si, že vo svojom chudobnom rúchu oveľa viac páčiš sa Bohu, ak si spokojný s tým, čo máš, ako keby si sa obliekal do zlata a hodvábu.

Sv. Margita nedopriala si žiadne dobré jedlo a pitie. Aj ty sa snáď musíš postiť, lebo si nadmieru chudobný. Neprejde jeden týždeň, čo nevidíš mäso alebo kus chleba, zemiaky, kapusta a kaša sú tvojím jediným pokrmom. Prijmi aj to s poníženosťou od Boha, nebuď závistlivý voči druhým, keď sa im dobre vedie, vtedy tvoja bieda bude ti za svätý pôst počítaná a ty dôjdeš odplaty pri večnej hostine na Nebesiach.

Drahý čitateľ! Aj v mnohých iných trápeniach ti môže za vzor slúžiť sv. Margita. Ak si chorý, netráp ľudí okolo seba zbytočnými ponosami, lež trpezlivo znášaj, čo nemôžeš zmeniť. Ak je chorý dakto z tvojho

okolía, koho ty musíš opatrovať a ak je táto choroba spojená s mnohými neznesiteľnými nepríjemnosťami, premôž sa a pomáhaj chorému z lásky a pre Boha.

Sv. Margita Uhorská

zdroj: wikimedia commons

Musíš snáď trpieť, hoci si si to nezaslúžil; aby si mohol žiť, musíš možno slúžiť a vykonávať ťažké práce: spomeň si na to, že kráľovská dcéra toto všetko dobrovoľne konala. Hľad' na svoj kríž, ktorý ťa tlačí, a nech ti je veľký alebo malý, ťažký alebo ľahký, znášaj ho s pobožným a poníženým srdcom, kým ťa od neho neoslobodí Pán.

Modlitba

Ó Bože, milovník a ochranca panenstva, ktorého darom Tvoja služobnica Margita krásu panenstva so zásluhou dobrých skutkov spojila: daj, prosíme, aby sme pravú myseľ duchom spasiteľného pokánia obnovili, skrze Pána nášho Ježiša Krista. Amen

-mip-

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sv-margita-uhorska-panna/>